

Sritis ir tikslai:

- Atpažįsta pavienius MKG žodžius ar garsiažodžius, kai raktinis žodis yra frazės **viduryje**.
- Pavyzdžiai
  - Klausykis, traukinys „tūū tūūū“ važiuoja.
  - Mažyli, „ššššš“, eik miegoti.

Veikla

Rezultatų tikrinimas

- Praėjusią savaitę jūs tikrinote, kaip vaikas supranta klausydamas, kai raktinis žodis buvo sakinio gale. Šią savaitę sakinį sakykite taip, kad raktinis žodis atsidurtų frazės viduryje. Kai raktinis žodis yra viduryje, vaikas priverstas klausytis atidžiau ir suprasti žinomą elementą tarp kitų žodžių, esančių frazėje. Raktinį žodį tarkite viduryje tik tada, kai vaikas jau skiria jį esant frazės gale. Atminkite, kad vaikui tai yra naujas įgūdis ir jam padėtumėte, jei akustiškai pabrėžtumėte raktinį žodį frazės viduryje. Kai vaikui pavyks šią užduotį atlikti, po truputį vis mažiau pabrėžkite tą žodį, kol jis supras laisvai, tariant normaliu greičiu, ritmu ir intonacija.

Įprastos kasdieninės frazės su raktiniu žodžiu viduryje:

- (Vaiko vardas) pamojuok „**Atia atia**“ močiutei .
- Paimkim maistą **mmm niam niam** šuniukui.
- Susitvarkyk, padaryk „**Atia atia**“ tavo žaislams.
- Duok _____ tėčiui.
- Lėktuvas skrenda **uuuuuu** aukštai danguje.
- Karvė sako **mūūūūū** tvarte.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

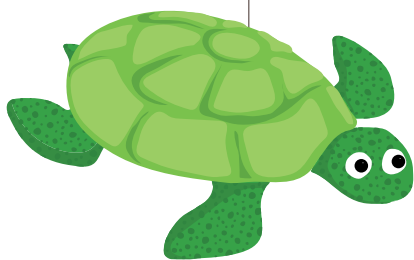
Sritis ir tikslai:

- Patinka eilėraščiai.
- Suvokia ritmą eilėraštukuose ir dainelėse.

Veikla

Ritmo ir tempo pabrėžimas

- Jūs jau išmokėte savo vaiką keletą dainelių. Kai kurių žodžiai rimavosi, daugumos pažįstama melodija ir ritmas. Laikas supažindinti vaiką su eilėraštukais, pabrėžiant ir akcentuojant jų ritmą arba tempą. Daug ankstyvojo amžiaus vaikų eilėraščių gali būti deklamuojami arba dainuojami. Šią savaitę atsisakykite melodijos ir deklamuokite eilėraščius. Pasirinkite eilėraščius su aiškia ritmine sandara.
- Pasisodinkite vaiką ant savo kelių ir judinkite kojas pagal ritmą tol, kol deklamuosite ar skaitysite populiariausius vaikiškus eilėraščius. Štai keli eilėraščių pavyzdžiai. Jiems būdingas tempas ir ritmas:
  - Mano batai buvo du, vienas dingo – nerandu, aš su vienu bateliu, niekur eiti negaliu.
  - Barė Jonas katinėlį, kad sudaužė ašotėlį, katinėli, nu nu nu, tave mušti ketinu.
  - Tupi žvirblis kamine, su lapine kepure, tu, žvirbleli, pulsi – visas susikulsi.
  - Pastačiau aš gražų namą, nei per aukštą, nei per žemą, nei per platų, nei per ilgą, du langai prieš saulę žvilga. Telpa stalias, telpa kėdė, ant kėdės – Rainiukas sėdi. Netelpa tik uodegytė, kur ją dėti, ką daryti?
  - Dzig dzig dzigu į Kėdainius baronkyčių pirkti. Didelių negavau, o mažyčių nepirkau.
- Keletą dienų padeklamavus minėtus eilėraščius, turėtumėte pastebėti vaiko judesius iškart, kai tik jūs pradėsite deklamuoti.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Užrašykite vaiko kalbos pavyzdį.
- 10 minučių trukmė.
- Pasisakymų eiliškumas.
- Išsisaugokite šių kalbos pavyzdžių užrašus (įrašus).
- Priede rašykite bet kuriuos tikrus tariamus žodžius.

Veikla

Kalbos pavyzdžio užrašas (įrašas)

- Dabar, kai jūsų vaikas per dieną jau spontaniškai vokalizuoja (kalba), laikas pradėti vertinti, kaip vystosi jo kalbėjimas ir kalba. Tai daroma, užrašant kalbos pavyzdžius. Tai užduotis, kurią darysite kiekvieną mėnesį, kol jūsų vaikas išmoks kalbėti, taigi, išmokime, kaip tai atlikti taisyklingai.
- Paruoškite keletą žaislų, su kuriais vaikas galėtų žaisti su tėčiu, ar močiute, ar vyresniu broliu, ar sese. Jums bus lengviau užsirašyti viską, ką sako vaikas, kai jūs nebūsime žaidimo dalyvis, o tik stebėsite ir klausysitės.
- Priminkite žmogui, žaidžiančiam su vaiku, kad nepateiktų per daug klausimų, o vietoje to komentuotų tai, ką jie arba ką vaikas veikia. Suaugusiajam pakalbėjus, paprašykite palaukti, kol pakalbės ir vaikas, tarsi kiekvienas kalbėtų iš eilės. Jei suaugęs kalbės per dažnai ar nepakankamai išlauks, vaikas gali mažai kalbėti.
- Naudokite popierių su linijomis. Kiekvieną kartą jūsų vaikui ką nors pasakius, užrašykite pasisakymą vienoje eilutėje, praleiskite vieną ir vėl rašykite kitą vaiko pasisakymą ir t.t. Darykite tai 10 minučių ir užrašykite viską, ką sako jūsų vaikas. Štai pavyzdys, iš ko galėtų susidaryti jūsų vaiko kalbos pavyzdys:
  - Brrrrr pyp pyp (*garsiažodis*)
  - Ak ak (*garsiažodis*)
  - Atia atia (*tikras žodis*)
  - Tėti (*tikras žodis*)
  - Atidaryk (*tikras žodis*)
  - Ššš! (*garsiažodis*)
  - (nesuprantamas)
  - Op, op, op (*garsiažodis*)
  - Ne (*tikras žodis*)

Data	Ką jūsų vaikas darė?

Sritis ir tikslai:

- Dainuoja dainas su melodija (prozodija) ir ritmu.
- Dainuojant įtraukia keletą žinomų garsiažodžių ir žodžių.

Veikla

Pakartokite visas dainas

Per pastaruosius keturis mėnesius jūsų vaikas klausėsi daugybės dainų, taigi, turėtų bandyti dainuoti kartu su jumis. Kai jis dainuos kartu su jumis, atidžiai klausykitės, ar vaiko dainavime yra tinkamas kiekvienos dainos ritmas ir ar pritaiko melodiją. Dainuodamas jis taip pat turėtų naudoti žinomus dainos garsiažodžius ir žodžius, ypatingai paskutinį eilutės ar dainos žodį.

Kritiškas klausymasis

Lengva per gerai įvertinti vaiko rezultatą, kai mes žinome, ką jis bando pasakyti ar dainuoti. Klausantis vaiko kalbėjimo, svarbu būti objektyviais, o lengviausias būdas tai padaryti – klausytis „aklai“. Kitaip tariant, leiskite vaikui pasirinkti dainą, jums nežinant, ką jis dainuoja. Jei jūs galite atpažinti dainą, tai reiškia, kad jis pakankamai gerai geba ją atlikti. Tačiau, jei dainuojant jis rodo gestus ar atlieka kitus veiksmus, tai gali jums suteikti užuominas apie dainą, o ne jo tikrąjį dainavimą. Kitas būdas – dainos turi klausytis mažiau pažįstamas žmogus. Ar jis atpažįsta dainą? Tai geras būdas jums suprasti, kaip lengvai kiti supranta jūsų vaiką.

Veikla

Padėkite dainelių korteles ant grindų, po dėžėmis ar po pagalvėlėmis. Rodykite vaikui pavyzdį, žiūrėdami į dainų kortelę po dėžėmis ar po pagalvėmis. Padainuokite dainą ir suraskite jos puslapį vaiko „Garsų knygutėje“. Liepkite vaikui išsirinkti kortelę ir padainuoti jums dainą. Nusisukite, kad vaikas negalėtų parodyti paveikslėlio. Pasakykite, kad jūs klausotės ir esate pasirengę ieškoti dainos vaiko dainų knygelėje. Pasižymėkite dainų skaičių, kurias jis gali dainuoti pakankamai gerai, kad suprastumėte ne tik jūs, bet kiti žmonės.

Data	Ką Jūsų vaikas darė?

2. Audiovizualinės (AV) priemonės ir strategijos

- Skatinti vaiko vokalizacijas.
- Vokalizuoti (kalbėti) įdomiai ir prasmingai.
- Mokymąsi susieti su tikra, gyvenimiška patirtimi.

3. Savaitės pasaka: „Mano žaislai“ (iliustruota pagal Maureen Galvani

Silhouettes, A First Guessing Game), Treehouse Children's Books, Singapore, 1995.

- Tai dar viena knyga su atverčiamais langeliais, kuri sudomins ir patikrins jūsų vaiko supratimą. Kiekvienas puslapis vaizduoja bendrą žaislo kontūrą (siluetą). Atidėkite langelį ir pamatysite vaizduojančio žaislo paveikslėlį. Kad įdomiau būtų skaityti šią knygą, surinkite visus žaislus, kurie pavaizduoti knygelėje ir, kai pažvelgiate į kiekvieną lapą prieš atversdami langelį, paprašykite vaiko surasti žaislą, kurio siluetą mato esančiame lape. Tada jis gali atversti langelį ir pamatyti, ar teisingai atpažino žaislą. Kontūrų lyginimas su daiktais yra mąstymo įgūdis, kurie turėtų atsirasti šiame vaiko amžiaus tarpsnyje.

4. Savaitės daina: „Burbulai“.

Žodžiai: „Burbulėliai, burbulai. Kyla, kyla taip aukštai! Burbulėliai, op, op, op, burbulėliai pop, pop, pop!“

- Vaikai labai mėgsta burbulus. Jie suteikia daug gerų emocijų. Ši daina turi pasikartojančių žodžių, kuriuos vaikai greitai išmoksta ir po kurio laiko pradeda dainuoti patys.

Dainelėje yra ankstyvieji /b/ ir /p/ kalbos garsai, lengvi skiemenys /op/ ir viensiemeniai žodžiai (pop). Vaikas greitai išmoks dainuoti paskutinius tris eilutės žodžius, kuriuos jis pats savarankiškai užbaigs dainuoti. Vaikas taip pat lengvai suderins dainos rimtą ir intonaciją.

- Nusipirkite burbulų arba pasigaminkite juos patys. Atminkite, kad gaminimas ir bet kokios veiklos atlikimas kartu su vaiku suteikia jam puikią galimybę klausyti, mokytis ir kalbėti.
- Burbulų skysčio receptas:
  - 1 šaukštas indų ploviklio;
  - 3–4 šaukštai glicerino;
  - 12 šaukštų švaraus vandens;
  - viską sumaišykite giliame indelyje ir galite pradėti pūsti.

★ **Patarimas.** Rinkite įvairias dėžes nuo televizoriaus, kompiuterio, batų ir pan., kad galėtume kurti ir konstruoti puikias mašinas, autobusus, namus ir t.t.

